

POSTANOWIENIE

20 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Tomasz Szanciło

na posiedzeniu niejawnym 20 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z wniosku Skarbu Państwa – N. w S.
z udziałem Z. spółki akcyjnej w J.
o wpis,
na skutek skargi kasacyjnej Z. spółki akcyjnej w J.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach
z 21 lipca 2022 r., III Ca 125/22,

**1. prostuje oczywiste omyłki pisarskie w zaskarżonym
postanowieniu w zakresie oznaczenia:**

a) wnioskodawcy - na: "Skarb Państwa – N. w S.",

b) uczestnika - na: "Z. S. A. w J."

- we właściwej formie;

2. odrzuca skargę kasacyjną;

**3. zasądza od Z. spółki akcyjnej w J. na rzecz Skarbu Państwa
– P. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego - wraz z odsetkami
ustawowymi za opóźnienie od następnego dnia po upływie
tygodnia od dnia doręczenia postanowienia uczestnikowi (jego
pełnomocnikowi) do dnia zapłaty.**

[P.L.]

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestnika postępowania Z. S.A. w J. od postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach z 21 lipca 2022 r. Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowieniem z 7 grudnia 2021 r. Sąd Rejonowy w Jaworznie, w wyniku rozpoznania skargi na orzeczenie referendarza z 15 listopada 2021 r., utrzymał w mocy wpis w dziale IV księgi wieczystej hipoteki przymusowej na określoną sumę oraz odsetek, ustanowionej na wniosek Skarbu Państwa – N. w S. celem zabezpieczenia zaległości uczestnika postępowania z tytułu podatku VAT za sierpień i grudzień 2012 r., która to suma wynikała z decyzji określającej zobowiązanie podatkowe za te miesiące.

Postanowieniem z 21 lipca 2020 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił apelację uczestnika postępowania od orzeczenia Sądu Rejonowego, a od tego postanowienia uczestnik postępowania wniósł skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 1 k.p.c. w sprawach rozpoznawanych w postępowaniu wieczystoksięgowym, będących w świetle systematyki części drugiej kodeksu postępowania cywilnego jedną z kategorii spraw z zakresu prawa rzeczowego, skarga kasacyjna jest dopuszczalna w sytuacji, w której przedmiotem zaskarżenia jest postanowienie co do istoty sprawy oraz postanowienie w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończące postępowanie w sprawie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego słusznie przyjmuje się, że nie są zaskarżalne skargą kasacyjną orzeczenia sądu drugiej instancji wydane w przedmiocie wpisu lub wykreślenia w księdze wieczystej dokonywanych w związku z realizacją zabezpieczenia (w znaczeniu procesowym). Stanowisko to jest uzasadnione tym, że w takim wypadku wpis pełni funkcję zabezpieczającą lub tym, że postanowienia w przedmiocie takiego wpisu nie kładą kresu czynnościom w zakresie uprawnień podmiotowych związanych z ustrojem ksiąg wieczystych lub nie powodują zmiany ujawnionych w księdze wieczystej praw podmiotowych (zob. postanowienie SN z 14 czerwca 2018 r., V CSK 362/17).

Należy uznać, że w razie, gdy wpis do księgi wieczystej, w szczególności w postaci ostrzeżenia, służy wykonaniu lub dopełnieniu zabezpieczenia, postępowanie wieczystoksięgowe nie pełni funkcji samodzielnego postępowania nieprocesowego, lecz stanowi stadium wykonawcze (realizacyjne) postępowania zabezpieczającego. Jako takie jest elementem jego organizacji i podlega obowiązującym w nim regułom, w tym również co do zaskarżalności orzeczeń. Postanowienia w przedmiocie wpisu w księdze wieczystej, w tym wpisu hipoteki przymusowej lub wpisu ostrzeżenia, wydawane w takim postępowaniu wieczystoksięgowym nie mogą być kwalifikowane jako postanowienia co do istoty sprawy w rozumieniu art. 519¹ § 1 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 29 czerwca 2021 r., II CSK 506/20).

W niniejszej sprawie wnioskodawca wniósł o wpisanie do księgi wieczystej hipoteki na prawie użytkowania wieczystego nieruchomości, przysługującego uczestnikowi postępowania. Hipoteka została ustanowiona w celu zabezpieczenia zaległości z tytułu podatku VAT. Taki wpis ma charakter wykonawczy wobec ustanowionego zabezpieczenia. Hipoteka powstała w wyniku jego dokonania ma oczywiście konstrukcję właściwą dawnej hipotece kaucyjnej, tak samo jak każda hipoteka ustanawiana w stanie prawnym ustalonym ustawą z dnia 26 czerwca 2009 r. o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. nr 131, poz. 1075).

Powyższe okoliczności uzasadniały odrzucenie skargi kasacyjnej wniesionej przez uczestnika postępowania, na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., i obciążenie go kosztami postępowania kasacyjnego, stosownie do art. 520 § 3 w zw. z art. 98 § 1¹ i 3 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., z uwzględnieniem § 5 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.).

[P.L.]

[Ł.n]

